

Naše aktivnosti so (bodo) naša prihodnost – svet brez lakote do leta 2030 je mogoč

Svetovni dan hrane

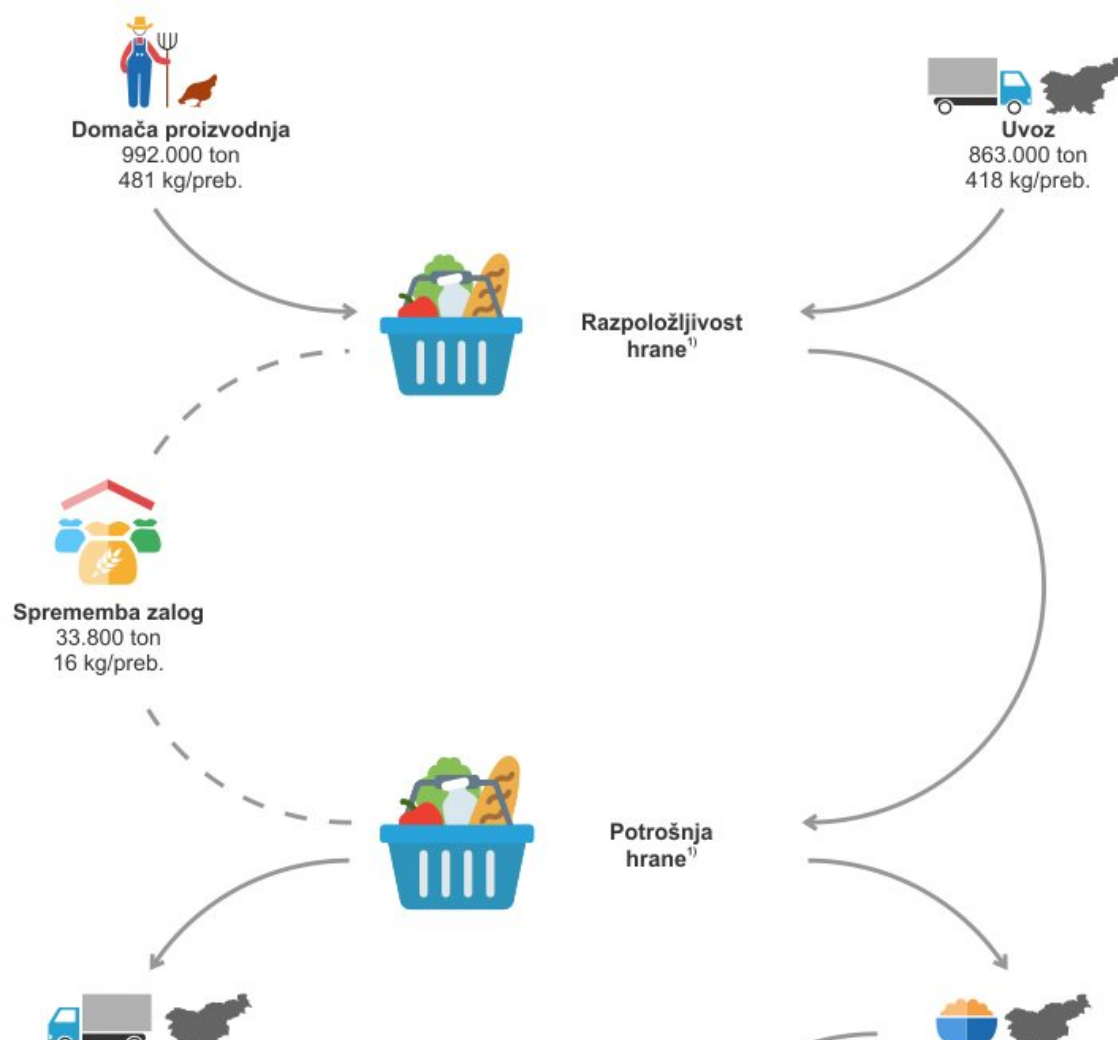
Eden izmed sedemnajstih ciljev trajnostnega razvoja do 2030 je spodbujati trajnostno kmetijstvo, zagotoviti prehransko varnost in kakovostnejšo prehrano ter s tem odpraviti lakoto in vsakomur zagotoviti dostop do zdrave, hranljive in zadostne hrane v vseh letnih časih.

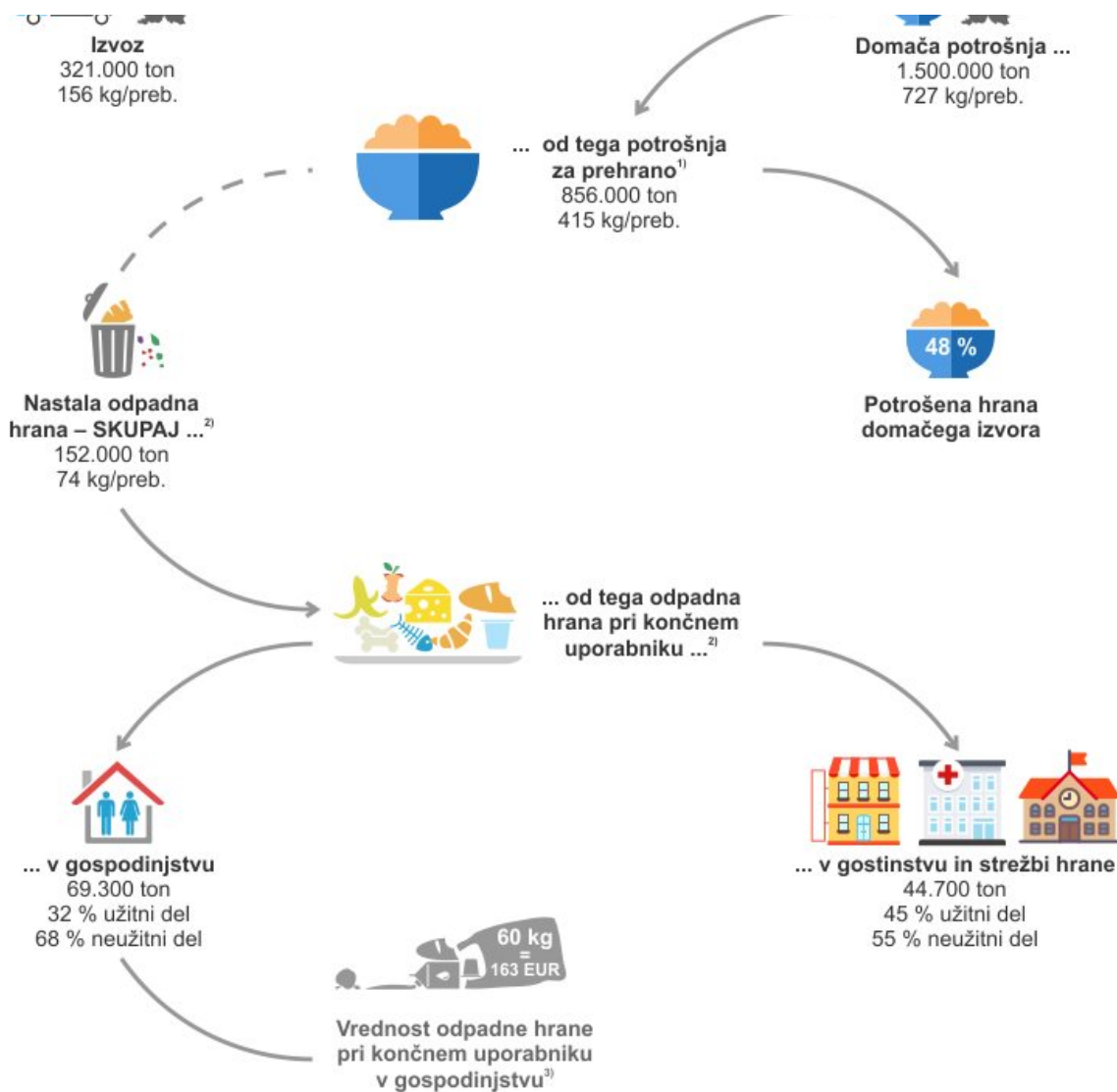
Kaj lahko ob letošnjem **Svetovnem dnevu hrane** storimo, da bi pomagali ustvariti svet brez lakote?

- Da z manj proizvedemo več.
- Da preidemo na bolj zdravo in trajnostno prehrano.
- Da se zavzemamo za svet brez lakote.
- Da zmanjšamo količino zavržene hrane.

Po oceni **FAO** se danes približno 75 % svetovne količine hrane predela iz le 12 rastlinskih in 5 živalskih vrst, zaradi česar je globalni prehranski sistem še posebno ranljiv. Zato bo prilagoditev kmetijstva podnebnim spremembam eden ključnih dejavnikov za zagotavljanje zadostnih količin razpoložljive hrane za prihodnje generacije.

Zgodba o hrani pri nas (v Sloveniji), 2016

1) Razpoložljivost in potrošnja hrane vključujeta nabor kmetijskih proizvodov (meso, jajca, žita, krompir, zelenjava, med in riž) v osnovni in predelani obliki.

2) Odpadna hrana vključuje vso hrano, namenjeno za prehrano ljudi, ki je bila zavržena v sistem ravnanja z odpadki.

3) Podatki o vrednosti odpadne hrane pri končnem uporabniku v gospodinjstvu se nanašajo na leto 2015.

Viri: SURS, KIS, ARSO

© SURS

V Sloveniji je v letu 2016 stopnja samooskrbe pri sadju znašala 32 %, pri zelenjavi 42 %, pri pšenici 53 %, pri krompirju pa 55 %. Delež njiv, posejanih z žiti, je v letu 2016 znašal 56 %, od teh je bil delež njiv, posejanih s koruzo za zrnje 38 %, delež njiv, posejanih s pšenico pa 33 %.

Potreba po prilagajanju kmetijstva za prihodnje generacije

Za zmanjšanje ranljivosti kmetijstva Strategija Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano priporoča prestrukturiranje kmetijske pridelave ter povečanje ekološke pridelave (zlasti tržne), [PlanB 4.0 za Slovenijo](#) pa poudarja velik pomen izvajanja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in uvajanja raznovrstnosti pridelave. Delež kmetijskih gospodarstev z ekološkim kmetovanjem ali s kmetovanjem v preusmeritvi in delež mešanih kmetijskih gospodarstev (z mešano rastlinsko pridelavo in živinorejo) se z leti počasi, a vztrajno povečujeta in sta bila v 2016 najvišja doslej; delež prvih je znašal 5 %, delež drugih 17 %.

FAO kot ukrepa za prilagajanje podnebnim spremembam predlaga tudi prilagoditev števila živine in časa paše z namenom zmanjšati obremenjenost pašnikov, katerih površina in biotska pestrost naj bi se prav tako zmanjšali ter povečanje deleža akvakulture v skupni ribiški proizvodnji. V Sloveniji se je skupno število govedi, ovc in koz od 2010 do 2016 povečalo za 1 % (na skoraj 631.000), medtem ko se je površina pašnikov v enakem obdobju zmanjšala za 0,5 % (na nekaj več kot 276.000 hektarjev). Akvakultura je gospodarska dejavnost, ki se ukvarja z vzrejo vodnih organizmov (v morju in tudi v celinskih vodah). Delež akvakulture v skupni ribiški proizvodnji (sestavljata jo akvakultura in morski gospodarski ribolov) se v Sloveniji povečuje; v letu 2016 je znašal 89 %.

Razkorak med revščino in nastajanjem odpadne hrane

V Sloveniji je bilo v 2016 resno materialno prikrajšanih 5,4 % prebivalcev (povprečno vsak 19.). Z dohodki v tem letu je težko ali zelo težko preživel mesec kar 29 % gospodinjstev. 7 % gospodinjstev si niti vsak drugi dan ni moglo privoščiti mesnega ali enakovrednega vegetarijanskega obroka oziroma kakovostne hrane. Obenem pa je vsak prebivalec Slovenije zavrgel v tem letu povprečno približno 0,2 kg hrane na dan, v celem letu pa 74 kg. Zavržena hrana je vsebovala še 35 % užitnega dela, tj. takega, ki bi ga z ozaveščanjem in pravilnim odnosom do hrane lahko preprečili ali vsaj zmanjšali, preostalih 65 % odpadne hrane so bili v običajnih razmerah neužitni deli, npr. olupki, lupine, kosti, koščice ipd., ki se jim ne da izogniti. Tri četrtine vse odpadne hrane je proizvedel končni uporabnik, od tega skoraj polovico (46 %) gospodinjstva, slabo tretjino (29 %) pa gostinstvo in strežba hrane. V gospodinjstvih proizvedena odpadna hrana je vsebovala približno tretjino (32 %) užitnega dela, tista, ki je nastala v dejavnosti gostinstvo in strežba hrane, pa skoraj polovico (45 %).

Opadna hrana je bila 12 % vseh v 2016 v gospodinjstvih nastalih komunalnih odpadkov.

Gospodinjstva v Sloveniji so v 2015 porabila za nakup hrane in brezalkoholnih pijač povprečno 2.671 EUR, za gostinske storitve pa povprečno 761 EUR, kar je bilo skupaj 18 % vseh njihovih izdatkov. Za ta denar so v 2015 lahko kupila v povprečju okoli 380 kg hrane na posameznega člana. Če upoštevamo, da je v 2015 pri končnem uporabniku v gospodinjstvu nastalo povprečno 60 kg odpadne hrane na prebivalca, pomeni, da je 16 % te hrane na posameznega prebivalca (v vrednosti 163 EUR) končalo med odpadki.

Avtor/-ji: Špela Gale, Tanja Vidic

Statistični urad Republike Slovenije

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:

telefon: (01) 241 64 04

faks: (01) 241 53 44

info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.